

**BINNENSTEBUITEN
VALLEI**

Binnenstebuitenvallei is in eigen beheer uitgegeven.
Dit manuscript kwam in het najaar van 2022 tot stand.

INHOUDSOPGAVE

Driedubbele dwaasheid	5
De bittere koude	13
Het ontwaken	17
Je hoeft helemaal niets	29
De Gildevergadering	33
De levensbron	37
Op pad	39
Mooi op tijd	47
Oneindige bron	50

DRIEDUBBELE DWAASHEID

“Nog even wachten. Hier zo. Niet gaan weglopen of ongeduldig worden. Je bent zo weer warm. De koud stroomt als vanzelf uit je blauwe aderen. Met een slok van dit elixer komt ook je ziel snel weer terug”.

Het klinkt als een bevel, hoe aardig ook uitgesproken. Hij ging zitten op de houten bank voor het vuur in deze vreemde herberg midden in het woud. Buiten regende het. Keihard. Hij was doorweekt. En nog zonder enige vertraging in het oorverdovende ritme hoorde hij hoe de druppels het dak terroriseren. Binnen was het behaaglijk en na in een slok het vreemde elixer op te drinken, keek hij op naar de gastheer: “Dank, het is hier gelukkig warm en droog. Hoelang duurt het, denkt u, dat ik weer verder kan?” Hij gebaart slechts; dat hij moest afwachten. Het begon vanochtend als een vlucht, maar langzaam vormt deze dwaaltocht zich meer tot een queeste. Een zoektocht naar de schat, welke in de diepte de onverwerkte wonden omwoelt. Als verlaten akkers in deze barre winter, slechts rijk aan onverwerkte passies en verwachtingen die de zomerse zon heeft nagelaten.

In de herberg had even later een vreemde hem aangesproken: “Kent u de weg naar de Binnenstebuitenvallei?” Hij keek op van zijn boek en keek hem met een glazige blik aan. Geen idee waar hij het over had. Maar omdat er op dat moment toch niets te

doen viel en de avond nog lang voor hem uitstreek, gaf hij aan met een knik "Ga zitten, en vertel me wat u zoekt?"

"Ach meneer, alleraardigst. Zelf zoek ik niets, dat begrijpt u verkeerd. Ik hoef niet zo nodig meer daarnaartoe. De plekken die ik heb bezocht, vallen in een andere categorie. En daar heb ik genoeg gezien. Ik dacht slechts dat u er op weg naar was." Zo verwonderlijk deze man. Hoe komt hij er nu zo bij dat hij op weg was. Geen enkel doel had hij vanochtend voor ogen gehad behalve weg te lopen wat hem had opgejaagd. "Ja, kijk, meneer, u zit hier zo alleen en bij binnenkomst zag ik uw reistas, uw lange regenjas, warm en bestand tegen weer en wind, en tot slot uw schoenen. Die u zo pas los heeft geveterd, zodat u nu hier voor de vuurplaats behaaglijker zit."

Hij had hem dus al enige tijd geobserveerd, zonder dat de hij zelf goed had rondgekeken. Hij was dan ook wat gehaast geweest om het hierbinnen na de ijzige slagregens buiten gerieflijk te maken.

Vanochtend was hij vroeg vertrokken. Een lange wandeling zou hem toch goed moeten doen. Dat was althans de eerste gedachte geweest na het ontwaken. Na een korte douche, had hij snel enkele benodigdheden in een rugtas gestopt en de weg richting het oosten gekozen. Zo zonder doel. Helaas betekende dat wel dat hij hier aangekomen, niet meer precies wist waar hij uitgekomen was.

De waard was allervriendelijkst, bood aan de spullen naar boven te brengen. Daar stond nu boven, in een nog onbekende kamer, zijn rugtas, terwijl hij hier zich voor het haardvuur nestelde. Met naast hem deze vreemde dwaas.

"Kijk naar de vlammen. Zo wild en toch zo kalm." Ik keek naar de vuurplaats en moest het beamen. "De Binnenstebuitenvallei is

hier nabij. Volgens volksverhalen is daar de levensbron. Niet de enige die er is natuurlijk, maar wel een bijzondere." Hij knikte om te gebaren verder te vertellen, ook al zei iets in zijn lichaam dat het beter zou zijn om boven naar bed te gaan.

"Deze streek kent veel legenden en geheimenissen. U moet weten dat hier vroeger, in donkere tijden, ridders de kortste route kozen boven de hoofdweg om het woud heen. Daar stonden om elke kilometer wegwijzers en elke vijf kilometer wachtposten. Dwars er doorheen, niet eromheen, was allicht de snelste route, maar ook die met de meest verraderlijke hindernissen. Een modderpoel, drijfzand, of dicht struikgewas waarvan het scheen dat de lianen de laarzen geruisloos wilden omvatten. U snapt het vast. Voor mensen met iets bezwaard op het hart een mooie vluchtplaats en alleen bij grote haast en met passende moed koos de reiziger voor het snelle in plaats voor het veilige pad. Die tijd is nu voorbij. Vanochtend was u vast niet bewust van enige haast of bijzondere moed om deze weg recht naar het oosten te verkiezen boven die straatweg zonder enige charme en slechts met rondrazend snelverkeer."

"U vertelt me over vroeger alsof u toen heeft geleefd. Bent u van deze streek? Heeft u voorvaderen en stammoeders uit die duistere tijd?"

"U stelt mij op de proef. Naar waarheid of slechts in omslachtigheid te antwoorden, is nu aan mij. Laat ik u dit zeggen: ik ben geen vreemde voor de mens die rondtrekt. Waar hij ook vandaan komt of naar onderweg; ik ken al zijn dromen en angsten. Of ze nu hier beproefd worden of elders, ik ben er mee vertrouwd. Maar zelf - zo moet u weten - heb ik dat mysterieuze levensdoel hier in de buurt nooit gezien. Ik denk zelfs dat ik het nog niet op vijfhonderd meter heb genaderd."

“U lijkt wel bezeten over die bron. Nu noemt u het wederom. Waarom, zo wil ik weten, raakt u er niet over uitgesproken als u zelf er niet naar zoekt?”

De blik in zijn ogen – verstard voor slechts een enkele tel – verraadde dat de dwaas hier niet over wenste te spreken. Het zal wel zoiets zijn als een oud verlangen, dat verstild is met de tijd. Iets waar je, voor een bepaalde periode in het leven, zo op zoek naar bent, dat zodra je er later op terugkijkt het liever wegstopt als iets van voorbijgaande aard dan het te openbaren als een bevlieging van je hart.

“Neem mij niet kwalijk. U ben de vreemdeling in dit gebied; en u moet weten dat slechts zelden wij bezoek mogen ontvangen zo edel en jong zoals u. We praten dan al snel over wat deze streek zo bijzonder maakt. En voor mij betekent dat verhalen over vroegere tijden vol ridders, burgers en buitenlui. Voor mij hadden die tijden nooit hoeven weg te gaan. Een obsessie voor de legende, voor de nobele strijd en de zoektocht naar eeuwigheid. Vergeef mij. Ik raad u het bijzondere bier en het stoofpotje aan. Zeer kostelijk en vol van smaak. Ik wens u een goed verblijf.”

Met hetzelfde gemak als hij zich bij hem neersmakte, verdween hij nu in een andere donkere hoek van deze herberg. De vreemdeling moest inderdaad tegen de waard bekennen dat hij zin had in een stevig maal. Een pul bier en goed gebrad. “Had hij dit voor een doorweekte reiziger?” “Ach, meneer natuurlijk, ik breng het u zo even. Hier in deze herberg is er slechts een plicht: te genieten van wat het leven aanbiedt.”

Hij keerde naar zijn plek terug om te merken dat hier nu een vrouw was aangeschoven. Daar twijfelde hij voor een tel. Hij had geen zin om deze behaaglijke plek weg te geven, maar om nu haar te commanderen om plaats te maken aangezien hij de plek

het eerst had bezet of om naast haar plaats te nemen en weer in gesprek te moeten met wederom een vreemde? Beide opties woog hij in die ene tel af, toen zij hem gebod om plaats te nemen. Een simpel handgebaar maakte hem willoos voor verder gesoebat.

“Zo, ik zag u zojuist spreken met onze dorpsfantast en wilde u nu de waarheid zeggen. Zit u comfortabel?” Hij keek haar aan en wist nu niet wie er nu een grotere kwibus was. De man had iets vreemds, maar deze dame in haar kleurige stoffen, gedrapeerd om haar heen, haar lange haren, sommige gekruld en rossig, andere met opmerkelijke kleuren met spelden geklikt in de toch al zo wilde haardos. En de sieraden als kerstballen overall rinkelend en stralend. Zij zag er pas opmerkelijk dwaas uit.

Ze keek hem indringend aan, nam zijn hand. Eerst de rechter, keerde de handpalm open, daarna de linker en sloot toen ze haar ogen. “U bent niet van hier en toch zal dit een thuis zijn.”

“Ach, slechts voor een nacht. Het is inderdaad huiselijk warm hier in deze herberg.”

“Spreek mij niet tegen, wat is uw naam?”

“Stefan?” Het rolden over zijn lippen voordat hij kon bepalen of hij dit wel wilde prijsgeven. “U kunt zich verslappen. Stefan. Ik vertel u niets wat u niet reeds beseft. Ik trek slechts de mist weg voor uw ogen. Wat voor u staat, zal nu kenbaar zijn.”

Hij zweeg. “Bernardus zult u zeker hebben verteld over de Binnenstebuitenvallei? Over deze streek als een dwaalplek voor oude geesten in vroege tijden. Daar waar ridders in vast kwamen te zitten, op weg van A naar B, via de kortste route? Ach, hij is nog altijd zo voorspelbaar. Ook weet u nu vast en zeker over de poel waar mensen ooit een bron vol leven inzagen. Sommige volksverhalen spraken zelfs over ouden van dagen die – erdoorheen gewaad – als kind zo fris er tevoorschijn

kwamen. Maar het is aan u natuurlijk om er geloof aan te hechten. In uw handen staat uw goedgelovigheid niet geëst. Slechts dat u al enige tijd doolt. Door de tijd. Door de ruimte. Door uw eigen geest."

Het was als ontwaakte hij uit een droom. Nooit zag hij eerder zo helder voor ogen wat hem tegen had gehouden. Als een plaat voor zijn kop, trok ze deze schim plotseling met een ruk weg. "U spreekt over mysterieuze zaken, dame. Waarom wil u mij verleiden?"

"Zie mij niet als een kwade heks. Kwaad of goed? Het is niet de boodschapper die een van twee is. Ik ben slechts een nagelstyliste in dit dorp, die u misschien de duidelijkheid brengt die u vanochtend heeft gewenst."

"U heeft gelijk. Dat was mijn diepste wens toen ik mijn huis verliet. En de liefde. Haar wenste ik mijzelf ook toe. Vertelt me eens over die mogelijkheid. Hoe herken ik de liefde in de ogen van de ander?"

"Daar is geen zien tegen opgewassen. Kijken heeft geen enkele zin als u niet wilt voelen wat diep in uw hart is verborgen. De schat is daar niet om gevonden, maar om aangeraakt te worden."

Hij zweeg.

Niet uit schaamte of twijfel. Niet langer stond hij al dat gewik en geweeg toe. Hij zweeg om te zuchten. En zij beaamde door op te staan. Bij het weggaan streek zij hem door het haar. "Geniet van het bier en van het gebraad. Te genieten is hier het gebod. Over alles wat u wordt voorgeschoteld, mag u zich verblijden."

De waard bracht nu als op een afgesproken teken het gebraad en het bier. "Smakelijk. Vergeet nu maar rap alles wat u is

gezegd. Want te genieten is dat wat ik van u verlang. Geen bitterheid zonder pit. Geen zoetheid zonder zout. Weet dat alles in de juiste verhouding is gebracht om slechts te doen smaken. Als ik straks bij het brengen van een tweede pul bier hier weer ben, lacht u mij vast en zeker ruimhartig toe. Niet als dank, maar als gulle acceptatie van wat ik u heb voorgeschoteld."

Stefan keek hem slechts aan. Deze woorden rolden over de lippen als ware het zoete broodjes die de waard wel vaker had verkocht aan zijn gasten. Ach, wat is er anders te doen dan te genieten van de eerste slok en van de eerste hap. Daarna zou hij wel zien of hij ertoe genegen zou zijn om zijn lach te tonen.

Maar dat was niet op de kookkunsten van de waard gerekend. Al bij het eerste nietige slokje voelde hij een blijheid opstijgen als koolzuurbubbel in het bier. En bij het eerste kleine hapje van de stoofgroente dat naast het gebraad werd geserveerd, prikkelde zijn gehemelte van een gelukzaligheid. Hij moest nu wel het vlees aansnijden om te weten of de zoete, warme geur gelijk zou zijn aan de smaak van het gebraad. En hij kon het niet voor zichzelf verzwijgen dat het geheel perfect op elkaar was afgestemd. Het was zoals een prachtige muziekcompositie waarbij je bij het horen van de tonen, je tenen reeds voelt. Zij willen van de grond af gaan om ronduit in de kamer te dansen. Je ziet voor ogen hoe de muziek zich voortbeweegt door de ruimte en deze opvult zoals de warmte opstijgt vanuit de radiatoren en de koude verdrijft. De sensaties van het lichaam op deze manier te voelen ontwakent, is in een leven niet vaak gegeven. En toch kon hij dit alles op dat moment niet onder woorden brengen. Het was slechts het moment waarin zijn leven toen bestond. Hap na hap, slok na slok. Om ze daarna weer te

verwisselen: een klein slokje, maar pas nadat alle smaken op de lepel, netjes samengesteld als een voedzame melange van groente, vlees, jus en kruid, een voor een afzonderlijk en gecombineerd waren geproefd. Om daarna de bitterzoete smaak van het bier weer te kunnen verwisselen met de textuur van een stukje gebrad. Daarop alleen te kauwen volstond niet om het geheel te ervaren. Hij moest er ook op zuigen aangezien door de vele uren dit lapje vlees zich had volgezogen aan alle kruiden en emoties die in de warme stoofpot waren gestopt.

Zo was hij zeker wel een half uur bezig geweest, voordat hij merkte dat er geen slok meer restte om het laatste stukje vlees mee weg te spoelen. Zo alleen, zonder de samenstelling met de rest, was het slechts een nietig stukje dat hem restte. Vervuld van het geheel, wist hij zeker dat ook dit laatste restant verfijnd zou zijn in al zijn eenvoudige ontdaanheid. Met de laatste hap in zijn mond, keek hij dan ook in blijde stemming op van zijn bord, verheugd en voldaan over dit hemelse maal, recht in het gezicht van de waard.

“Ik heb het u gezegd: als ik hier weer terugkom met een tweede pul bier, lacht u ronduit mij in het gezicht.”

Hij knikte niet alleen. Hij straalde. Door de maaltijd was hij terug in het volle leven. Al na het eerste slokje van het elixer had hij zich opgewekter gevoeld. Nu stroomde door de rijke smaken van het bier en gebrad een en al vrolijkheid door zijn aderen.

DE BITTERE KOUDE

In de vingers een warme gloed;
in de kleine spieren, die eerder hadden geleden;
tot in de blauwe aderen, dit kleine sprankje hoop,
de warme tocht, voortgedreven vanuit die vlam.

Hoe gering ook de bron.
Dit kleine sprankje hoop.
Wat een genot,
dat je lichaam ervaren mag.

Een bries van de lente, zo stel je het voor,
de zomer nog zo ver weg.
Slechts een tel, de bibbering verdreven,
voordat het hart in zijn geheel werd overmand.

De kilte drijft zich weer verder op.
Vanaf de uiteinden tot de diepte.
Nu de kaars is uitgewaaid. Tenen, vingers,
langzaam reikt het tot daar waar het je adem stokt.

Nog een tel en de ziel blauw verkrampst.
Was er slechts maar een sprankje hoop.
De pijn van de winterse wind
verdrijft het uit je hart.

Daar is dan gelukkig weer de kaars,
zodat je handen mogen blijven getuigen
"Er is daar een warmtebron!
Reik je uit tot waarnaar je verlangt".

De dood niet te willen ervaren is nodeloos verzet.
Toch ga je heen, op zoek naar die herberg,
slechts om de wetenschap te getroosten,
te ontdekken of daar warmte heerst.

Door het bos, hier onbesneeuwd, moet je gaan,
met schimmen uit vervlogen tijden.
De bladeren, vertrapt,
herinneren je eraan wat zij nu verhalen.

"Gister, nog zoveel bladerpracht,
nu heerst de winter,
voordat werkelijk
de dood regeert."

Voort, ploeter jij je voort.
De beweging gaat als vanzelf.
Slechts voorwaarts te gaan, dat is het doel,
want zo kom je er wel.

Loop toch sneller voordat je in het geheel bevroest.
Nog een keer dan?
De kaars aangestoken,
hervind jij je moed.

"Je weet het echt zeker?", vraagt de schim,
"Is daar werkelijk het heil?
Vlei je hier toch neer,
waar warmte is ben je toch thuis?"

"Ik roep mijn vrienden om jou te dragen
daar waar je voor eeuwig rust.
Niets meer te wensen of te geloven.
De hoop dooft alras uit.

Een tel na je laatste ademtocht.
Geef het mij, want
hier ben je veilig,
geloof me nu maar?"

Snel blaas je de kaars uit
en trek je muts over de oren
om door te gaan en niet te vertragen.
Waar het warm is zal je geraken.

Met die aanmoediging stap je stevig door.
De schimmen verjaagd, spoed je je voort.
Prevelend dat ene gebed, dat maar snel
een ontwakend licht te ontwaren is.

HET ONTWAKEN

Langzaam kwam de reiziger in zijn droom tot het besef dat hij werkelijk bestond. Nu nog half bewust van deze merkwaardige droom, stond hij voor de grote spiegel. Deze was naast de haard geplaatst, zodat bij het ochtendgloren de zon tot in het midden van de slaapkamer met de schaduw van de nacht speelde. Hij wilde zijn bewuste zelf vertellen over de droom om niet te vergeten tot welke inzichten hij was gekomen. Op een of andere manier dacht hij dat elementen uit de nacht hem konden helpen bij het vinden van de juiste weg. "Zojuist liep ik nog door een besneeuwd landschap. Aan de afdaling begonnen zag ik recht voor me uit, daar op de heuvel, parmantig een toren verrijzen. Met zijn witte stenen zal het zich op een zomerse dag als een reus verreizen, zich tonend als een baken voor de eenzame reiziger. In dit winterse landschap is de toren gecamoufleerd. Over de bomen en de hellingen ligt de sneeuw als een maagdelijk wit laken gedrapeerd. De luchten zo vol van de sneeuw, samengeklonterd tot grijze wolken. Aaneengesloten het wit en het grijs dat voor enig leven geen kleur rest.

Het is nu pas dat ik begrijp dat er slechts een vaag onderscheid is tussen droom en werkelijkheid. Ik voel nu dat mijn lichaam gehecht is aan mijn hoofd waar beelden van verlangen, verlies en vrees mij doen vastklampen aan de stille hoop om slechts

ooit eens te mogen overbruggen de afstand tussen mij en de ander. Hoeveel stappen moet ik nog met mijn voeten afleggen, dwars door dit lege land vol rotsen en razernij?

Langzaam sprekend verstilde de pijn van deze nacht. De schimmen in de schemering waren slechts manifestaties van het hart. Slechts in de nacht kunnen zij immers vrij bewegen om dat te bejagen wat ze het meeste verlangen. Overdag kort aangeliënd, is het verstand heerser over emoties. Onzichtbaar ga ik zo van deur tot deur, om als een geest te reizen, omzichtig om vooral de ander niet te verstoren. Ik zucht naar jou, mijn spiegelbeeld. Van verlichting want ook de pijn is slechts schijn. Kan ik bevatten waar actieve herinnering overgaat in het schimmenrijk? Geraakt door dit heldere moment, wil ik weten of ik niet al veel langer in het onbewuste leef? Ik voel hier aan mijn oor en aai daar aan mijn huid, niet langer wil ik dat mijn lichaam en daarmee mijn hart verdoofd zijn. Ook de afstand tussen verstand en het echte leven: ik doe een stap en zie daar valt wat waarneembaar samen met wat ik voel. Ik zeg tegen dit spiegelbeeld als tot mijzelf: liever vervolmaakt en leven in het nu, want hier is de waarheid mij ontbloot. Ik kom dan eindelijk tot het bewuste zijn."

Na de avond met de drie dwazen was hij met een sigaret buiten in de vrieskou, tot slotsom gekomen dat het beter was om naar boven te gaan om in het opgemaakte bed te verdwijnen. Of die slaapkamer nu warm was opgestookt of ijzig verkilt, hij zou op die volle pullen bier en na het voluptueuze maal vast en zeker goed slapen.

Dat was buiten de waardin gerekend. Zij stond in de gang en blokkeerde hem de opgang naar de trap.

“Voordat u gaat slapen, adviseer ik u nog een glas van ons Narrennat, een speciaal gebrouwen elixer, te drinken.” Hij wilde vriendelijk, maar resoluut weigeren, maar stamelde slechts dat er eentje waarschijnlijk geen kwaad kon doen. De korte pauze buiten had hem blijkbaar weer dorstig gemaakt. “Ga hier aan de toog zitten en luister naar de muziek. Onze vaste troubadours zullen zo aanvangen met hun welbekende repertoire vol oude verhalen. Sagen over ridders en jonkvrouwen die wellicht nooit hebben geleefd.”

Met een slok was een tinteling van mond, via slokdarm, tot in de maag geraakt. Hij voelde de gloed, die door diepe sonore klanken werd bevestigd en versterkt. Als Griekse drinkebroeders uitgedost waren drie muzikanten het podium opgekomen. Naast een slagwerker, een trompettist was er de zanger die tevens een lier bespeelde. Als uit een stille, diepe afgrond kwamen zo de klanken steeds helderder tot het publiek. De waardin knikte hem toe en daarin meende hij haar toestemming te zien om zijn ogen te sluiten en op te gaan in de muziek. In zijn hoofd vormde zich het beeld van een uit het dodenrijk opgewekte Orpheus die langzaam dichterbij kwam en zijn huid met zijn godengelijke stem streefde.

Het verhaal was dan ook prachtig. De zanger met zijn lier, de trompettist en de trommelaar wilden hem doen geloven dat er ooit een ridder door dit land had gedooled. Op zoek naar de levensbron was hij door een bevriende, zo hij meende, tovenaars, naar de Binnenstebuitenvallei gestuurd. Daar midden in een donker bos was een waterpoel dat ondergronds direct in verbinding stond met de Styx, de rivier tussen berg Olympus en

de eeuwige velden van Arcadia. De legende was dat door het baden in dit zuiverende water een man of een vrouw weer de jeugd zou kunnen ervaren. De ridder had geloof gehecht aan dit sprookje, omdat hij zich bedrogen voelde door het leven. In deze tijd heerste er namelijk vrede en zo kon hij zich nooit bewijzen op het slagveld en in het strijdgewoel.

Toernooien waren voor hem te min. Spelletjes waren voor kinderen. Hij wilde zich bewijzen in de werkelijkheid. Woest en wreed, zo moest het zijn of anders niets. Door nu op middelbare leeftijd op zoek te gaan naar die poel, zou hij zeer waarschijnlijk de tijd bereiken waar de koningen weer behoefte hadden aan stoere, dappere, strijders. Slechts zij die in de strijd zich hadden bewezen, zouden edel genoeg zijn voor de mooiste en schoonste dochters. Hun namen zouden zich ver buiten hun eigen tijd doen opklinken uit de mooiste gezangen en verhalen.

En zo was hij op weg gegaan. In het oosten moest hij zijn. Daar kon hij links over de verharde weg eromheen of rechtdoor, dwars door het woud, naar een verborgen vallei met daarin, in het midden, als in een labyrint gelegen, de bron. Hij hoefde slechts op zoek te gaan naar een witte toren. Een baken ooit gebouwd, daar aan de rand van de bron. Opgewekt als hij in zijn jeugd, maar met rimpels die reeds de ouderdom verraden, stapte hij aan de rand van de vallei een herberg binnen om daar te informeren naar de kortste weg. "Geen idee waar u het over heeft."

Hij kon niet opmaken of de gastvrouw naar waarheid op zijn vraag had geantwoord. Ze was niet bepaald onder de indruk van zijn brede borst en het gepolijste zwaard aan zijn zijde.

Nogmaals, maar nu met zijn ogen wijd open en zijn meest gulle lach - omdat hij wist dat vrouwen hierdoor gingen smachten - zei hij: "oh edele vrouw, wees me toch geen vreemde en bewijs me deze dienst, wijs mij de weg naar uw rijkste bezit. Ik weet dat diep in het woud een vallei is verborgen. Daar is een bron, die het leven schenkt."

"U kunt wel zo parmantig spreken, uw woorden en uw ogen zorgen er echt niet voor dat ik u het onthul," sprak ze op een bitse wijze, "hier geldt slechts een gebod "de gulheid van het leven nemen, zoals het ons wordt opgediend".

De ridder was verbaasd. Zijn ogen sloten zich half, boosaardig werd zijn blik. "U weet niet met wie het van doen heeft. Om mij zo te gebieden, geeft geen enkele pas. Voorwaar, zeg ik u, ik geef u nog een kans, vanuit de goedheid van mijn hart, spreek en geef mij antwoord op mijn vraag: welke richting moet ik gaan om dat te vinden wat ik met heel mijn hart verlang?"

"Niet ik ben lomp; wie stelt nu deze vragen in dit gastvrije huis zonder zich eerst op hartelijke wijze voor te stellen."

De vrouw keek nu recht in zijn ogen. Zijn harnas vol zelfvoldaanheid stond haar tegen het moment dat hij binnenkwam en met ferme pas op haar was afgestapt. Zij hield niet van vreemden die op ongepaste wijze haar gastvrijheid niet konden waarderen. Dat was in haar ogen een parmantig mooi spel. Met respect tussen gast en gastvrouw moest het gespeeld worden.

Door de vormelijkheid kwam immers naar voren wie iemand in het diepste van zijn hart was. Zij wist dan ook direct met wie ze te maken had. En deze heer had zich slechts met stoerheid omgeven als een masker voor zijn geknakte, gebroken ziel. Langzaam brak ze nu deze gelaagdheid af. Ze zou hem klein

krijgen. Vermorzelen zoals ze in haar woede wel vaker een bierpul verbrijzelde met slechts een hand. "Zeg mij nu uw naam, dan geef ik u iets om uw verkilde hart te verwarmen." Dwingend klonk haar stem en toch ook omgeven met de zwoelheid van een gastvrouw die haar vak verstond.

"Bernardus."

"Dat deed toch geen pijn. Ga daar maar zitten; ik kom zo met de drank, ons speciale elixer voor bijzondere momenten. Ook worst en kaas zal ik u verschaffen. Van het huis. Voedt u zich eerst voordat u verdergaat op uw zoektocht."

Bernardus twijfelde niet. Inderdaad had hij dorst en ook de honger werd hij nu gewaar.

Zijn mantel hing hij op de haak naast de deur en met zijn hoofd gebogen, ging hij onder de zware balk door, naar de hoek die zij hem had aangewezen.

"Ik hoop dat ik me niet ga vervelen", zo opperde hij in zijn gedachten om daarna af te vragen hoe normale mensen zich gedragen buiten de veiligheid van stevige kasteelmuren. Voordat hij beseftte dat het vuur weldadig brandde, direct zo voor zijn voeten, bracht de herbergier zijn drank. Op een plank lag volop kleine stukjes kaas en worst. Een variatie vol primitieve smaken.

"Mijn vrouw mag u reeds. Zo blijkt uit deze plank. Misschien twijfelde u, maar achter haar schrille stem huist een warme gloed. Net zoals deze haard, mag u hier in onze herberg eerst bekomen om gesterkt uw avontuur te vervolgen."

Dankbaar voelde hij zich voor deze woorden. Hij had het niet aan hemzelf willen bekennen, maar hij was inderdaad

geschrokken van haar felheid. Ook haar ogen hadden hem ontmand. "Wilt u haar mijn dank overbrengen. Ik was slechts mijn normale zelf. Als een van de voornaamste ridders in het land heb ik altijd de overhand. Stoerheid is dat wat men van mij verwacht. Daarom wil ik nog voor het einde van mijn levenskracht de bron van het leven bereiken. Op die manier kan ik deze vreedzame tijd overleven om op het toekomstige slagveld te kunnen strijden tegen de volgende vijand die zeker en vast tegen ons koninkrijk zal opstaan. Zo wil ik mijn eer bewijzen voor volk en vaderland. Niets liever wil ik strijden, zodat mijn naam tot eer strekt voor al diegene na mij deze naam dragen."

"Ach heer, hier is geen plek voor gewichtigheid. En zeker niet voor het zwaard. Laat mij uw mantel en uw zwaard naar een kamer brengen. Blijf hier de nacht. Morgen zult u dan verder reizen. Met frisse moed vindt u dan zeker en vast de vallei die slechts reine zielen met een goed gemoed ontvangt."

En zo geschiedde.

De volgende dag werd Bernardus gewekt door vogels. Niet gekooid, zoals thuis, maar vanuit het diepe bos. Ze verwelkomde de dag als een nieuw begin. Vergeten als sneeuw voor de zon, waren de zonden van de nacht.

Naakt stond hij op uit het voortreffelijke bed. Hij kon zich niet herinneren hoe hij hier was geraakt en hoe hij zich had ontkleed. Zijn zwaard lag daar naast de stoel waarop de kleren, fris en schoon, opgestapeld waren. Slechts frisheid werd hij gewaar. Geen enkel snood plan kon hij zich nog voor de geest halen. Hoe hij gisteren nog zeker had geweten dat de weg naar roem, vol lijken was bezaaid, op deze schone ochtend hoorde hij slechts de vogels hem toefluiten.

In slechts een tel was hij aangekleed. Dat had hij vroeger geleerd als jonge schildknaap. Altijd paraat te zijn, dat was zijn roeping geweest. Met drie treden tegelijk daalde hij af naar beneden. Daar stond de vrouw om hem te begroeten. Anders dan gisteren klonk haar stem nu als een vrolijk gezang. "Wilt u hier ontbijten of zal ik het inpakken voor onderweg?" Betalen doet u op de terugreis. Wij rekenen op uw komst wanneer u vervuld bent van wat u zoekt."

En zo was hij nu aan het lopen. Nog altijd zonder aanwijzing hoe te gaan, liep hij het pad af dieper in het woud. De zon stond hoog aan de hemel, voordat hij bekeek wat in zijn reistas was gestoken. Meer van die verrukkelijke worst en kaas, zoals hij gister had geproefd, of moest hij zich getroosten met wat droge toast en hard beleg?

Op een open plek vond hij de perfecte plek voor een laat ontbijt. Op een boomstronk bekeek hij het pakket wat de waardin hem had toegestopt. Een kruik bier, een pakket met roggebrood. Nog warm en mals. Uit een ander papier werd hij paté en kaas gewaar. Er was ook nog zouten boter en een appel. Nog nooit had hij er eentje gezien van deze omvang. De rijkdom van de grond werd hem nu pas gewaar. Ook aan de struiken en de bomen waren nog volop bessen als rijke nalatenschap van een warme zomer.

Met een ruk werd hij uit zijn slaap in de werkelijkheid gerukt. Na de rijke maaltijd was hij weggedommeld. Nu wist hij zeker hoe te gaan. In zijn droom was hem een labyrint geopenbaard. De paden hier liepen niet recht op het doel af. Slingerend waren zij door deze vallei neergevlijd dat men niet kon beseffen dat aan de dwaaltocht nooit een einde kwam. Met lichte stijging, dan

weer een daling, liep de reiziger aldus dat hem het gezicht op het middelpunt altijd nabijer leek dan de werkelijkheid. "Zo kom je nergens. Zo dwaal je slechts tot in de oneindigheid. Je bent beet genomen door deze wirwar van moeder Natuur. Het lijkt wel wat op het leven. Nooit kan je in een rechte lijn dat bereiken, wat je als doel had gesteld." Na deze woorden hardop te bevestigen, moest hij bekennen dat hij niet meer zeker was over zijn doel. Jonger te worden om eervol te sterven tijdens een volgende oorlog, leek hem nu als een dwaasheid voor een ridder zonder verstand. Ook zijn hart was niet langer bezwaard door de roem die hij eerder had voorgeproefd. In tweestrijd stond hij nu. Terug naar af, dat mufte slot met al die jonkvrouwen en jaloezie, of verder te gaan naar dat doel dat hem niet langer kon begeistere? Had hij trouwens een keuze? Geen enkel idee had hij nog over waar hij was.

Elke richting leek hem goed noch fout. Rechtdoor naar het oosten. Zo was hij begonnen, zo ging hij voort. Recht op zijn doel af. Al kon hij er nu gemakkelijker van afzien, hij besloot door te gaan waaraan hij was begonnen. Hij verliet nu wel het pad, om met behulp van zijn zwaard een eigen weg te creëren. Met een diepe stem, zong hij over de koene ridders van weleer. In het strijdgewoel kenden zij geen angst om te verliezen wat hen het meeste had bekoord. Ten onder gaan of zegevieren, alles voor land en glorie. De vrouwen te beschermen met het harde ijzer van het zwaard. De kelen door te klieven, de armen vlogen in het rond. Spartelend lagen daar de slachtoffers van de strijd. Vijanden of vrienden, om het even, tot aan het moment dat de trompet het einde blies.

En zo geraakte hij tot aan de oever van een stroom. Nu deze rivier te volgen, was zijn devies. Langzaam naderde hij de plek, waar het water voor de toren stond. "Hoe kon ik je niet eerder zien, jij die als trots monument hier boven alles reikt. Een wit, onberispelijk gebaar als merkteken voor de allen die zoeken. Hier is de bron die ons het leven schenkt."

Tegen wie hij sprak hij wist het niet. Toch knielde hij neer om in gebed te danken. Tot wie hij bad, ook dat was een raadsel, maar zijn plicht dat was hem een heilig gebod. Want wie was hij anders dan een sterfelijke mens. Tot nu dan, want na de plons werd zijn hart als een kind zo jong.

Nadat hij zich had uitgetrokken en had ondergedompeld in het koele water, bezag hij zijn spiegelbeeld in diezelfde poel. Langzaam kwamen de golven tot rust en zag hij hoe de rimpelingen afnamen in zijn gezicht. Zijn lichaam opgefrist, straalde dit van een hernieuwde kracht. De spieren keihard aangespannen voelde hij met zijn vingers zijn platte sterke buik; daar waar hij voor kort spezkolen van een goed, doorvoed leven had gehad.

Ook om zijn hart was weer de vreugde van een jonge knul, onbevangen voor de pijn die slechts door het lijdende leven is te ervaren.

Na geheel zijn lichaam te betasten en te bekijken, besloot onze koene ridder zich over te geven aan een welverdiende rust. Een weldadige slaap nam hem op om opnieuw te ervaren hoe zorgeloos de jeugd ons toekomt. Gratis en voor niets, om slechts de prijs veel te laat te moeten onderkennen. Verspild is de tijd die ons niets heeft gekost.

Over het meer vanuit de diepte klonk een stem tot in zijn slaap:
"Zo schoon, zo onbezwaard, zo licht, kom naar me terug als het leven je voldoende heeft gebracht. Dan zal ik je weer schenken het genot van rijke ouderdom. Kom echter niet alleen. Alleen als je brengt een ander gerimpeld hart, met zorgen omgeven, zal ik jou de kracht van het water kunnen tonen. Het water dat stroomt van alfa tot omega, van begin tot eind. In deze eindeloosheid verschoon ik elke zonde en vervul elke levenswens. Zonder smerigheid van een verharde ziel kan ik je echter niet meer verblijden. Wil je nog een keer in mij baden en daarin verdwijnen? Bied mij dan opnieuw alle schande en smerigheid, zodat deze ander neemt wat je hem geeft. Reinheid in ruil voor zielenrust."

JE HOEFT HELEMAAL NIETS

“Je hoeft helemaal niets te doen vandaag.” Was het een coachende opmerking of eerder een opdracht? Hij wist het niet zeker toen hij deze opmerking van de waardin tot zich nam. Hij was na de wilde avond met een bepaalde haast, of eerder een verwachting, wakker geworden. Daarbij schrok hij van de stand van de zon en merkte bij zichzelf op dat gevoel van zonde. Voor een lange wandeling door het woud was nu geen tijd meer. Hij moest zich haasten om op gang te komen en zo was hij volledig aangekleed met jas, hoed en rugzak beneden gekomen. De houten trap die de bovenetage met de centrale hal verbond daalde hij snel, met slechts een paar stappen, af. En daar stond ze: “Je hoeft helemaal niets te doen, vandaag.”

Hij keek haar in de ogen. Ze waren nog van een jonge vrouw, terwijl de rimpels eromheen de groeven van de ouderdom verraadden. Ook haar grijze haar stak vreemd af bij haar helle ogen. Hij kon niet opmaken welke kleur ze hadden. Waren ze nu blauw, groen of grijs. Soms, hoe wonderbaarlijk, zag hij zelfs wat geels in die ogen. In elk licht gaven ze een ander zicht op haar wezen.

Voor de tweede keer deze ochtend voelde hij in zichzelf een schok. Het gevoel dat deze woorden in zijn binnenste deed ontvlammen, maakte hem zenuwachtig. “Niets”, herhaalde hij hardop en zo merkte hij op dat hier een dubbelhartigheid uit

klonk: een vraag enerzijds om nogmaals de bevestiging te krijgen over de nuttelosheid om iets vandaag te gaan ondernemen; en als herkenning anderzijds, van dat wat hij in zijn inborst als een echo ervoer op de klanken van haar stem. Het was alsof iemand een klankschaal had aangeslagen. Zoals die galm doorklinkt in de harten van mediterende monniken, zo klonk in hem een stem vanuit de eeuwigheid.

Zij knikte en zei: "Vanmiddag hebben we een prachtige lunch. De soepen heb ik net opgezet en de hartige taarten staan in de oven. Er is een overleg van het Gilde en dan zorg ik altijd voor een mooie maaltijd, zodat de gasten hun gesprekken kunnen doorspekken met malse en sierlijke voorbeelden. U begrijpt, ook wijn, bier en ons elixer zijn goed voorradig. Niemand zal het merken als u een hapje mee-eet."

"En tot die tijd?"

"Niets. Hier geldt er slechts één gebod, zoals u nu toch moet weten."

"Ik hoef niets te doen, vandaag!"

Wat zalig zou het zijn om weer naar boven te gaan. Alle kleding in de hoek te gooien en zo, spiernaakt, in het warme bed terug te gaan. Met de gordijnen open, want zo zou de zon goed te volgen zijn. En hoe zou hij de frisse wind inademen, terwijl hij warm en gemoedelijk zou liggen onder de dikke dekens. Hij kon me al voorstellen hoe de liederen van de vogels tot hem kwamen, zonder maar enige plicht te ervaren om het lot naar zijn hand te zetten. "Ja, u heeft helemaal gelijk". In al zijn vooringenomen vreugde omarmde hij de waardin en snelde naar boven. Daar aangekomen verbaasde hij zich over zoveel spontaniteit. Een noviteit dat hem goed beviel.

Daar lag hij dan. Van buiten hoorde hij inderdaad de vogels. Het deed hem denken aan de hoeveelheid stemmen van gisteravond. Het was een drukke bedoeling geweest en het geroezemoes had zich boven de hoofden vervormd tot een zalig samenzang. Toch was het hem gelukt om onderscheidende stemmen waar te nemen. Iedereen in dat dorp, verscholen in het woud, leek aanwezig te zijn geweest. De slager, de smid en de loodgieter. De Bovenmeester van de plaatselijke lagere school. De mannen hadden zich verzameld in groepjes rondom de speeltafel en daar waar sigaren werden gerookt. De andere helft van de herberg was gevuld met dames en kinderen. Natuurlijk er was zo af en toe verkeer over en weer. Maar toch had hij goed de verschillende groepjes kunnen waarnemen. Was daar ook niet iemand geweest die hem deed denken aan de ridder uit het verhaal? Hij had hem op de eerste avond als een vreemde ontmoet, maar nu kwam hij hem op een of andere manier voor als een bekende uit een oud verhaal. En had de helderziende nagelstyliste die hem had gezegd niet te twijfelen over de Binnenstebuitenvallei niet hartelijk met hem op de tafels gedanst?

Zijn ogen kon hij niet meer openhouden. Ze gleden tevreden dicht, nadat hij eerst zijn schouders ontspanden. Pas toen de geuren uit de keuken zijn neus hadden geprikkeld, werd hij de werkelijkheid weer gewaar.

DE GILDEVERGADERING

Op een gegeven moment hoorde hij dan plotseling uit het niets een gong. Hij had dit signaal nog niet eerder waargenomen, maar nu wist hij uit het niets, anders dan een bliksemschicht, dat ook hij geroepen werd. Aan tafel. Zo concludeerde hij nadat eerder de waardin had verteld dat vanmiddag het Gilde zou komen om te vergaderen. Niet verrast beargumenteerde hij beneden in de grote zaal dat dit vaker gebeurde. In dit dorp waren ze gewoon om bij elkaar te komen voor grote besluiten. Alle beroepen waren in dit Gilde vertegenwoordigd. Zij die de graad van meester hadden bereikt, werden als een natuurrecht opgenomen in deze volksvergadering. Maar het was meer, niet alleen had ieder een eigenstandig beroep, ook het karakter was van elkaar verschillend. De smid was een norske man; de bakker was de vriendelijkheid zelve; de kapper nieuwsgierig en doch beheerst; de verpleegkundige mocht zich aarden in een en al naastenliefde en barmhartigheid. Zo was het niet alleen een overleg tussen gelijkgezinden maar ook tussen alle mogelijke gezichtspunten die voortkwamen uit de karakters van de dorpsbewoners.

Het was een gezellige en drukke bedoeling. Eerder een familiebijeenkomst tussen broers en zussen dan een geforceerde bijeenkomst van officieel gekozen volksvertegenwoordigers die het constant met elkaar

op moesten nemen om de volgende keer verzekerd te zijn van een zetel. Een gespannen sfeer zoals bij een stoelendans, daar was hier geen sprake van. Iedereen vertelde elkaar de nieuwtjes en toen het zover was, sprak de preses enkele introducerende woorden. Het dilemma werd door de antagonist en protagonist uit de doeken gedaan. Als acteurs stonden zij daar te redeneren op welke bezwaren linksom dan wel rechtsom gaan, zouden stuiten. Zij deden dit afhankelijk van hun standpunt. Eentje stond links van de bar en de ander rechts.

Voordat een besluit werd genomen, werd iedereen genodigd voor de rijke lunch met zowel koude als warme spijzen. Ook bier, wijn en het elixer waren rijk voorradig voor handen. Niet met gestoei vanuit schaarste, maar met een vrolijkheid vanuit rijkdom, schepte iedereen de borden op en schonk iedereen bekers vol. Onder de spijzen werd er soms over de zaak gesproken. Na een korte vraag werd door de preses de feiten toegelicht.

Met weer een gong, werden de schalen en kannen van de tafels afgehaald. Iedereen werd nu gevraagd om te staan.

“Dank, waard en waardin, voor dit geweldige maal. Zoals altijd voedt het onze maag en schenkt het klaarheid in ons brein. Ook dank voor alle genodigden. Rampspoed komt ons geen deel. Wij willen onze rijkdom delen. Wat gegeven wordt, komt uit een gul hart. Wat verkregen wordt, is als een gezegend geschenk. Zo moeten wij nu onze gedachten ordenen. Onze emoties bedwingen. Het dilemma lossen wij gezamenlijk op. Mag ik de secretaris vragen welke mening zij onder ons als meerderheid heeft ervaren? Kan zij nu staan, nadat wij gaan zitten en zwijgen. Spreek tot onze waardering.”

Daar zag hij van de linkerkant de parmantige vrouw opstaan. In het dagelijks leven was zij dan wel de nagelstyliste, hier was zij de belangrijkste persoon door te luisteren en waar te nemen. Nu zou zij concluderen wat iedereen had behaagd. Daar sprak ze: "Gastvrij willen wij zijn. Voor een vreemdeling is hier altijd plaats. Wel moet hij zich rein waden in onze poel. Schoon, de vooringenomenheid uitgewist, de verhaaltrant ervaren, zijn karakter ontbloot. Wij mogen hem dan in alle dankbaarheid tot een van ons noemen. Met alle dagen, jaren en eeuwen vol van gastvrijheid. Zo weten wij ons te behouden. Als gemeenschap midden in het woud."

"Dan laten wij nu proosten op dit besluit. Waardin, waard mag ik u vragen om te schenken. En muzikanten, een lied en een dans! U kunt dat ons bieden. En mag ik u al een fijne thuiskomst toewensen na dit feest van ons Gilde".

En daar klonken de klanken. Daar schonken de kannen. Zo gingen de bekers tegen elkaar. De trommelaar roffelde erop los, waarna de saxofonist een vrolijke deun inzette. Gezongen werd op het heil, over de vreemdelingen die hadden gebaad en wijs tot het Gilde waren opgenomen. Zo mocht iedereen tevreden zijn. Tot in de vroege avond om met een vrolijk gemoed thuis de avondmaaltijd te gebruiken.

De waardin sprak tot hem toen alle leden van het Gilde huiswaarts waren gegaan: "U kunt ons helpen als keuken-poets. Wij weten natuurlijk niet wat u voor uzelf ziet, maar ons behaagt het zeer zeker als u ons vanavond mee zou helpen met de afwas. Dat kan iedereen, maar voor iemand die veel denkt is het een waar geschenk."

Zo liep hij stilzwijgend na de keuken, hing een schort om, pakte de afwasborstel en ademde met een vrij gemoed. Een deuntje ontsnapte uit het open hart. Als voorbestemd, was hij hier nu in deze keuken beland.

DE LEVENSBRON

In de wildernis had hij zich gevoeld;
De wereld was zoals het nu eenmaal was;
Met veel gesteun en gedreun; gevecht en gescheld;
Was alles in beweging en niets stond stil.

Hij moest eruit en ging in de vroege ochtend op weg;
Naar het oosten zo verstond ie in z'n kop;
Door gewoon te wandelen en eropaf;
Was alles in beweging en niets stond stil.

In een woud verborg hij zich in een herberg voor de regenval;
De storm maakte het tot een vroege nacht;
Maar in deze herberg vond hij een vuur;
En in zijn hart ontsprong de vonk;
Was alles in beweging en niets stond stil.

Hoe het verder zal gaan na deze ommekeer;
Het staat in de sterren en de verhalen beschreven;
Want tot in eeuwigheid is hij hier opgenomen;
In het hart van dit dorp, midden in het woud;
Daar vlak bij de levensbron,
Alles in beweging en niets staat stil.

OP PAD

Gelach klinkt in zijn slaap. Hij mag zich nu weer in dit bed verblijden. Nu met een doel en een bezieling. Nadat hij tot in de diepte van de nacht de vaat had weggewerkt, was de waardin na hem toegekomen en hem gezegd: "U doet het geweldig. Ik doe u een voorstel. Verblijf hier in onze herberg boven in uw kamer met voor de ochtend en de middag een maaltijd; trek rond in deze vallei en ontdek uw plek; maar 's avonds staat u hier om de vaat te doen. Misschien komt er nog wel een ander doel, maar tot die tijd werkt u voor ons." Hij moest onmiddellijk bekennen dat hij dit had gewenst toen hij met de potten en pannen in de weer was geweest. Zijn hart sloeg over als een instemmend ja, want zo kon hij zich voor zich zien. Te wandelen overdag, te ontdekken wat zich openbaarde en dan 's avonds alles te kunnen verwerken. Dus daar lag hij nu; niet meer als gast maar als knecht. En zo zonk hij weg in een diepe, verdiende slaap.

De volgende dag, het was bij het krikken van de dag, werd hij gewekt door een lik over zijn gezicht. Hij besepte direct dat dit van een pup was. In zijn droom had hij zichzelf zo gezien, wandelend door de bossen met een hond aan zijn zij. Daar trok hij heen over heuvels en door de bossen. Bekend met wat in zijn hart tot verhalen ontkiemde. Als een brandend haardvuur sprongen zo zijn gedachten van hier naar daar. Rood, geel,

oranje en soms zelf groen en blauw, afhankelijk van wat de brandstof was. Een harde vlam gevolgd door zijn miniatuur. Als zoon tot vader. Van klein tot groot. En zie daar spetterde het, een dennenappel ontsprong, want door de hitte ontbrand. En nu dan meteen klaarwakker. "Hallo, Oscar. Hoe ben je in mijn kamer gekomen?" En daar zag hij de deur op een kier. Had hij het gisternacht niet goed dichtgedaan? Ach, nu was hier zijn metgezel. "Kom, snel in mijn boxershort onder de buitendouche. Dan in de kleren, schoenen aan en overjas eromheen, want de waardin heeft vast en zeker mijn ontbijt en lunch al ingepakt." En zo sprong hij, slechts in zijn onderbroek, door het raam naar de tuin via het kleine afdakje boven de keuken. En zo, naast de pomp, met een emmer hoog boven zijn hoofd, douchte hij zich koud als in de zomerse regen, zodat het frisse water al zijn spieren deed kietelen en hem geheel deed ontwaken. Hier in het nu te leven; dat was pas een zegen.

En juist, de waardin gebaarde hem onder de trap; daar staat je maal, neem het mee op je wandeltocht. Het hondje, met een zachte kwajongensvacht, volgde hem als een trouwe metgezel. Daarbuiten, naast het toegangspad, stond als moest het zo zijn een mooie wandelstok.

Een vogelgeluid maakte hem bewust, hij was al even op het pad, dat hem nu liet zwerven door het bos. Hier boezemden alle geluiden hem een warm gevoel in. De kilte om zijn hart was als vanzelf verdwenen. Nu lachte hij oprecht, waar hij eerder slechts een hoek van zijn mond had opgetild. En de weg omhoog werd al even gemakkelijk als het juiste pad genomen. Stijgen en dalen, dit bos was wonderbaarlijk. Daar in de verte zag hij nog niet waar het pad hem toe zou laten. Gebogen was zijn aard, eerst langs de heuvel opwaarts en daar dan voorbij, weer

omlaag tot aan het volgende keerpunt in rechte pas. Zo genoot hij van het heer en weer. Van de weg, eerst naar binnen en dan weer naar buiten gekeerd.

In zijn gedachten vormde hij een beeld van de herberg. Daar midden in het dorp. De eerste nacht had hij geen oog gehad voor de huizen die aan de straat richting het dorps hart stonden. Hoe kan het anders, in zo'n doldwaze storm. De enige bestemming op zijn vlucht was om een droge plek te vinden, met misschien een warme haard om zich op te warmen. Een lantaarn had voor de zware toegangsdeur gebrand met zwak zichtbaar een uithangbord. Daarop stond een draak en de woorden - als vanzelfsprekend - "Herberg de Draak". Later had hij uitgevonden dat dit bord groen was. De draak was geel met blauwe klauwen. Natuurlijk was er ook een rode vlam, vanuit zijn neusgaten richting rechter buitenhoek in de groene lucht afgevuurd. Zo snel als mogelijk had hij de klink omlaagedrukt en de deur was opengevlogen. Een behaaglijke warmte omringde hem zodra hij een voet binnen had gezet. Op dat moment had hij er niet zo veel oog voor gehad hoe deze herberg was ingedeeld. Hoewel hij het eerst een ouwelijk woord had gevonden voor een dorps hotel, was hij met de dagen erachter gekomen dat hier alles voorbijkwam. Het vormde de centrale verzamelplek midden in het dorp. Het was een warm toegankelijk en gastvrij hart van deze gemeenschap. Elke dag in de week werd hier zijn gedaante gespiegeld. Op de zondag volop feest, op de daaropvolgende maandag een goede, vette hap dat pas wat later op de dag als ontbijt werd geserveerd. Op de andere dagen waren de stamgasten al vanaf de eerste ochtendgloren welkom voor het lezen van de krant of voor een hartig ingepakte lunch voor later op het veld. Op de donderdag begon zo rond vijf uur in de middag het al te borrelen als de

dorpstroubadour een oud verhaal repeteerde. Wanneer dan op de vrijdagavond iedereen tijdens de bonte avond mocht optreden werd de taveerne werkelijk het bruisende middelpunt.

Nu kon hij als vanzelfsprekend voor ogen halen dat rechts van de centrale hal een slingerende trap de verdiepingen verbond. Tot aan een vierkant dakraam klom het zo omhoog. Met twee verdiepingen en aan beide zijden van de opgang vier kamers bood dit dorpshart ruimte aan in totaal zestien gasten. Hijzelf was op de eerste verdieping boven het rechterdeel beland. Andere gasten had hij nog niet opgemerkt. Iedereen leek hier als vanzelfsprekend tot de plek toe te behoren.

Hij sliep direct boven de keuken, dat zich met een kleine bijkeuken uitstak buiten de waard. Hij had ontdekt dat de snelste weg naar buiten, niet via de centrale hal, maar via het zijraam was. Zo kwam hij via het aflopende dak met een sprong op de binnenplaats. Aan de brede zijde van zijn kamer waren twee openslaande ramen, die toegang boden tot een klein balkon. Hij vermoedde dat naast hem de kamer was van de waard en waardin. Deze was namelijk tweemaal zo groot als gebruikelijk. Op deze manier kon ook midden in de nacht de gastvrouw alles horen wat er in de centrale hal gebeurde. Een verlate gast of een vroege mus, zij wist direct wat er stond te gebeuren.

Aan de linkerzijde van de hal was het drinklokaal. Aan de rechterzijde eerst een knusse eetkamer en daarna de keuken. Het drinklokaal had hij bij zijn welkom in vol bedrijf gezien. De schemering die er toen heerste, was er echter ook overdag. Zonder dat het een bedompte sfeer was, voelde hij een en al bedrijvigheid. Alle mensen in hun eigen staat mochten hier samenkomen.

Stemverheffingen vloeiden over in een hartelijk geroezemoes. Geen kwaad woord kon hier overheersen. De haard vormde het middelpunt, zonder het belang van de bar en het podium te negeren. Want juist de afwisseling in deze taveerne zorgde dat mensen zich nooit verveelden. Ook de kinderen vonden hier een warm verblijf als ze met hun ouders van hun warme huis hiernaartoe waren genomen om te ervaren hoe de gemeenschap samenkwam. Voor de kleinsten was er een speciale hoek waar ze konden spelen. Voor de wat oudere kinderen, die als adolescent hun identiteit beproefden, was er iets verder gelegen, in een donkere hoek naast het podium een geborgen plek.

Het was niet ongewoon dat sommige mensen zich ophielden in een van de leunstoelen bij de leestafel. Daar konden ze, hoewel deze herberg nooit echt stil was, zich buigen over de krant of aan een boek dat uit de ruim voorradige boekenkast werd geleend. Hij verbaasde zich erover dat hier orde en feestgedruis zo naast elkaar leefden als een symbiose tussen interactie en contemplatie. Tijdens de Gildelunch had de gehele taveerne zijn rol bewezen. De lange tafels waren zo opgesteld dat het gezicht gemakkelijk naar het podium was te keren, terwijl daaronder het buffet was opgesteld. Alleen een klein vuur had in de haard gebrand. Nu hij er over nadacht, had hij tijdens deze week nog niet een gedoofd vuur gezien. Het leek wel altijd te branden als een teken van eeuwigdurende verbondenheid.

Van buiten was het gebouw ook een symbiose tussen vorm en inhoud. Aan de voorkant een rechthoekige gevel. Met dus in het midden de centrale deur en het uithangbord. Aan de achterkant, zo kon hij nu vertellen, waren enkele buitenverblijven zo gepositioneerd waardoor er een hof ontstond. In deze hof was

er centraal een waterput, met tegenover het hoofdgebouw een kippenren en hondenkennel. Gebroederlijk naast elkaar snapte hij dat niemand vreesde dat er een vos zo dwaas zou zijn om op de kippen te roven. Een geit aan een lang touw kon al het gras in een cirkel bereiken. Hij was nog niet in het verblijf voor de paarden geweest. Hij was immers te voet hier gekomen en had nog niet eerder op een paard gezeten. Voor hem maakte vooral het uitzicht op de bomen vanuit zijn slaapkamerverblijf achter het dorp dit als een unieke plaats. Geborgenheid zonder geslotenheid. Zo voelde hij het in zich hart nu hij de deze vallei verder verkende. Hoe kon vroeger deze plek als een bedreigend worden gezien? Voor hem was het meer een toevluchtsoord dan een poel voor verderf.

Plotseling zag hij een witte toren. "Hoe kan dit nu? Ik was niet op zoek, maar is dat werkelijk de plek die de ridder zoekt?"

Hij zag daar aan de rand van het meer een figuur gebaren. "Kom hierheen, ik had je verwacht". Hij herkende aan zijn stem direct wie het was. Dat had hij niet verwacht: "Ik dacht dat u niet wist waar de levensbron was?" Hij lachte hem toe. "Natuurlijk wel. Waarom dacht u anders dat ik u aanspoorde om op zoek te gaan? Ik zie direct als een dolende ziel onze herberg bezoekt. Dan hoef ik alleen maar verhalen over oude tijden te vertellen om de juiste snaar te raken. Het is niet zo'n moeilijk vak. Zelf was ik ooit ook in dezelfde gemoedstoestand. Als een koene ridder wilde ik mezelf bewijzen. Maar eenmaal in deze vallei, wist ik niets meer zeker. Ach, zo moet je leven. Zonder enige plattegrond van het leven, kan je alleen maar je hart vertrouwen als het beste kompas."

Op een vreemde wijze voelde hij nu wat er zou gaan gebeuren. In de ogen van de ander zag hij hoe dit water hem ooit had veranderd. Nu plotseling wist hij ook het geheim van deze vallei. "Moet ik mijn ontkleden hier aan de oever van deze levensbron?" De ridder, want deze dwaas was in het verleden precies de persoon als in de legende, knikte hem toe en gebaarde de rots waar hij zijn kleding veilig kon neerleggen. "Wij zijn als een en dezelfde. U was ook op zoek naar naam en faam. Totdat u erachter kwam, dat niet in een toekomstig leven het ware geluk schuilt. Voor uw nageslacht hoeft u zich niet te bewijzen. Of het nu op een slagveld of in een politiek strijdgewoel is. Ontkleed u, neem een frisse duik en ontwaak."

Het water was zalig. Bij het betreden voelde hij de kou op het naakte lichaam, maar al snel merkte hij een warme gloed. De rimpels om zijn hart stroomde uit hem weg toen hij zich verder waagde in het meer. Tot aan de opgang van de toren zwom hij met ferme slag. Daar merkte hij dat hij zijn voeten kon neerzetten op een tree dat in het water was van verscholen. Nu hij hier zo was, zag hij dat om de toren een trap liep. Van een afstand was dit niet te zien, doordat de stenen van hetzelfde witte soort waren geweest. Op die manier verscholen, begreep hij nu pas wat het doel was van zijn tocht. Om zijn karakter volledig te ontmantelen, moest hij tot bovenaan de toren beklimmen.

Daarboven aangekomen zou hij de Binnenstebuitenvallei en daarmee het geheel kunnen overzien.

Hij keek nog even om naar zijn leidsman. Als had hij een aansporing nodig, van dat wat hij al in zijn hart had voor gevoeld. De naaktheid kon hem geen donder meer schelen. De hele last van uiterlijke schijn was door het water weggespoeld.

Zo klom hij met een vrolijk gemoed tot aan het hoogste punt. Hier op deze witte toren, kwam hij tot het volle besef. In dienaarschap mocht hij zich helen.

Toen hij terugkwam bij de rots, was de kerel er met zijn kleren vandoor. Daar alleen nog lag een oud gewaad die de ridderdwaas had gedragen. Ook zijn ketting met de rode robijn was als geschenk achtergelaten. Nu begreep hij wat de ridder had bedoeld. "Wij zijn als een en dezelfde". Met deze woorden als bevestiging hardop richting het meer uitgesproken, hing hij het halsnoer bij hem om zijn eigen hals en kleepte hij zich aan. "Oscar, het is mooi hier, maar het is de hoogste tijd om terug te gaan. Wij moeten doorlopen, zodat ik mijn taak vanavond niet verzaak."

MOOI OP TIJD

“Mooi op tijd, Bernardus! Hoe was je wandeling?” De waard begroette hem bij thuiskomst hartelijk. Wat hem opviel was dat hij nu met je werd aangesproken waar hij en zijn vrouw hem constant als een ‘u’ hadden begroet. Het beviel hem. Hij wist wat er van hem werd verwacht. Nu niet langer de zoekende gast uithangen, maar als een van hen zijn taak oppakken. “Ik fris me even op en dan kom ik naar beneden naar de kroeg.” De waard knikte hem met een gulle lach toe.

“Het is niet heel moeilijk om onze knecht te zijn. Zorg ervoor dat de afwas wordt gedaan, maar let ondertussen ook op onze gasten. Bedien ze met een gul gemoed. Als ik of mijn vrouw niet in de buurt zijn, zorg dan voor hen als je dierbaarste bezit. Voor wie zich openstelt, zal de behoefte zich openbaren. Je kent ons centrale gebod: “Geniet van dat wat het leven je schenkt”. Dat betekent dus een opdracht voor je, zonder dat je het hoeft te vrezen. Denk niet na, maar voel in je hart wat zij wensen. Want zonder woorden kan je voelen dat wat zij verlangen.”

Hij had niet veel tijd nodig om zijn schoenen boven om te ruilen voor lichtere exemplaren. De hele avond zou hij in touw zijn, dus voor wandelschoenen was het nu geen tijd. Gelukkig had hij ook een paar sneakers meegenomen. Daarmee voelde hij zich direct een stuk lichter. Achter de bar, op weg naar de keuken of in de

vroeg, met gezwinde spoed tapte hij bier, bracht hij vieze borden weg of haalde hij lege glazen op. Hij had niet eerder gedacht dat dit zijn natuurtalent zou zijn. Voor de gasten was hij onzichtbaar als het moest en als een vraagbaak als het mocht. De bestellingen gingen vlot van oor naar hart. Bij de bar volstond een enkel woord of hij was al bezig om te schenken wat zij hadden gewenst. In de keuken stapelden de pannen en de vaat zich op. Maar dat was een zorg voor later. Nu was hij slechts druk bezig. Later kwam heus wel de tijd om schoon te wassen wat zich op de borden en in de pannen had opgehoopt.

De waardin, zo begreep hij nu, was werkelijk de baas. Het was zijn oude gewoonte om rollen in te delen in hen die verantwoordelijkheid namen en hen die gaven. Zij was slechts aanwezig daar waar een aanwijzing nodig was. Haar stem bevestigde dat in alle vertrouwen je wist dat haar besluit het beste was. De interactie tussen haar en de waard was in een sublieme dans verankerd. Een knik, een handgebaar, zelfs een kleine kus; slechts weinig woorden tussen hen zorgden voor de volgende actie om hun gasten tot dienst te zijn.

Ook hij wilde haar en de gasten dienen. Niet om zich te moeten bewijzen, maar als een ontboezeming van zijn hart. Misschien dat hij ooit nog wel ging verhalen over zijn tocht door de Binnenstebuitenvallei en zijn filosofie over hoe alles stroomt en alles beweegt, terwijl in de kern alles tot een diepe rust mag samenkomen. Maar nu was het eerst de beurt aan de vuile vaat. Dit was slechts zijn simpele taak. Hoe wonderbaarlijk hield hij van deze eenvoudige wereld. Niets anders dan een vrolijke, voldane lach barstte uit zijn binnenste.

ONEINDIGE BRON

Daar in je ogen en met die lach;
Weet ik dat wat verwondert;
Niets tastbaars ligt hier altijd en eeuwig aan mijn zij.

Vervuld te zijn;
De bodemloze put, verzadigd door inspiratie;
Geeft voortdurend kwinkslag en zinnospel.

Een steen in het water;
Is al wat beweegt, ik voel het aan;
De lach, de traan, de verloren ziel.

Het meest verlang ik naar de opdracht:
'Wees stil en slaap. Beweeg niet meer.
Je bent van van mij.'
Aan je zij, wil ik graag geloven.

Ooit daar de oneindige bron;
Waar muziek in dans overvloeit;
Als kolkend bloed door mijn aderen.

Van dat wat uit mijn binnenste naar buiten stroomt;
Raakt alles vervult en is totdat jij het zegt,
Het enige waarna ik verlang.

Oneindig is deze bron;
Mijn hart vervult. De passie bedaart.
De lach klinkt op.

